بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަމަރީއޮފް ނިމުންގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/40
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޝާވާ ޓްރެވަލްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފުގައި ރައްދުވި ފަރާތްތައް: 1- ޢާއިޝަތު ޢަލީދީދީ ހ.ގެއިމަންޒިލާ / މާލެ 2- ޢަމީނާ ޢަލީ ހަމީދު ހ.ވައިޓްގެއިމަންޒިލް / މާލެ 3- ޙުސައިން ހަމީދު މ.އޯނިކްސް / މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބިމާއި އިމާރާތް ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ނިމުނު ތާރީޚް: 18 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1442 / 31 ޖަނަވަރީ 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 15 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440 / 21 ޖަނަވަރީ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 730/Cv-C/2017
- ނިންމި ތަން: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ބިމާއި އިމާރާތް ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ މައްސަލަ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 16 ފެބްރުއަރީ 2017
- ނިމުނު ތާރީޚު: 18 އޮކްޓޫބަރު 2018

- ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރުގެ ރައުޔު، މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު އާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ޖަމީލް ތާއީދު ކުރައްވާ.

މައްސަލައިގެ ތަފާސީލު:

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ފައިސަލާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެފައިސަލާ އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވުން އެދި ޝާހާ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-0373/2010) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން ބެލެވިފައިވާ ފައިސަލާއެއްކަމެވެ. މިފައިސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާފަރާތްތަކަކީ، ސ.ގައިމަންޒިލާ / މާލެ އާއިޝަތު ޢަލީދީދީ (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A074976) އާއި ހ.ވައިޓްބެހެއިމަންޒް/ މާލެ ޖަމީލާ ޢަލީ ހުސައިނު (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A040676) އާއި މއ.ހޯނިލްސަ / މާލެ ހުސައިން ހުސައިނު (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A034411) އެވެ.

2. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ފައިސަލާއިން ބެލުނު މައްސަލައަކީ، ޝާހާ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއާއި ހ.ވައިޓްބެހެއިމަންޒިލާ އަލްމަރްހޫމް ޢަލީ ހުސައިނު އާ ދެމެދު 27 އޮކްޓޫބަރު 2011 ވަނަ ދުވަހު ވެފައިވާ ލީސް އެގްރީމެންޓްގެ ދަށުން ޝާހާ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ އިމާރާތުގައި ހަދާފައިވާ ގުދަންއެއްގައި، އެ ކުންފުނިން ކުރަމުންދިޔަ ޓޫލްސްގެ ވިޔަފާރިގައި އެތެރެކޮށްފައިވާ ޓޫލްސްތަކާއި ސްޓޮކް ގުދަންކުރުމަށް ކުއްޔަށްވަނިކޮށް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ހިލާފަށް، 22 ޖޫން 2014 އިން ފެށިގެން ޝާހާ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް އެ ގުދަނަށް ނުވަދެވޭގޮތަށް ގުދަނުގެ ބޭރުން ތަޅުއަޅުވާފައިވުމުގެ ސަބަބުން އެތަނުގައި ކުރިން ސްޓޮކްކުރެވިގެން ގުދަންކުރެވިފައިހުރި ޓޫލްސްތަކާއި ދިޔާވާ ބޭނުން ނުކުރެވިފައިވާތީ ހަލާކުވެފައިވާތީ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އެދި ޝާހާ މޯލްޑިވްސް

ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ސ.ގެއަރިމަންޒިލާ / މާލެ، އާއިޝަތު ޢަލިރީރީ އާއި ސ.ވަރިބެހައިމަންޒިލް/ މާލެ ޢަލީމާ ޝަކީ ޚަލީލު އާއި މއ.އޫރިކާސް / މާލެ ޙުސައިން ޚަލީލު އާއި ސ.ގެއަރިމަންޒިލާ / މާލެ އާމިނަތު އަބްދުﷲގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރުމުން ބެލުން މައްސަލައެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ގޮތް:

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 730/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބެލިއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވަނީ؛

"ދަންފަރަ، ބޭނުމިޔަރަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުށަހެޅުމަކީ، ޝާހާ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއާއި ސ.ގެއަރިމަންޒިލާ / މާލެ އަލިމަގުބިލްޑް ޢަލީ ހުސައިނާ ދެމެދު 27 އޮކްޓޫބަރު 2011 ވަނަ ދުވަހު ވެފައިވާ ލީސް އެގްރީމެންޓުގެ ދަށުން ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ އިމާރާތުގައި ހަދާފައިވާ ގެސްޓްހައުސްގައި، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރަމުން ދިޔަ ޓޫރިޒަމްގެ ވިޔަފާރިގައި އެތެރެކޮށްފައިވާ ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރަށް ގެސްޓްހައުސްފައިވަނިކޮށް ދެފަރާތުގެ ދުވަސްވަރުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް ގެސްޓްހައުސް ނިމުމުން ފަސޭހަކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންކުރާނެ ގޮތެއް ވީމާ ސަބަބުން އެތަނުގައި ކުރެވޭ ޝަކުވާތަކުގައި ފެނިގެން ދިޔަ ޓޫރިޒަމްގެ ދާއިރާ ބޭނުންކުރުމަށް ވަރަށް ހަރާބުކުރައްވާފައި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ޝާހާ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ކުރުމަށް އެދިފައިވާ 674,465/88ރ. (ހަލައްކަ ހަތްދިހަ ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަހެއް ރުފިޔާ އަށްޑިހައަށް ލާރި) ގެ ތެރެއިން ގެއްލުން ލިބުނު ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރާ 269,486/24ރ. (ދުއިލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ނުވަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ އަށްޑިހަ ހައެއް ރުފިޔާ ސައުވީސް ލާރި) އަދި ދައުވާލިބި ސ.ގެއަރިމަންޒިލާ / މާލެ އާއިޝަތު ޢަލިރީރީ އާއި ސ.ވަރިބެހައިމަންޒިލް / މާލެ ޢަލީމާ ޝަކީ ޚަލީލު އާއި މއ.އޫރިކާސް / މާލެ ޙުސައިން ޚަލީލުއާއި ސ.ގެއަރިމަންޒިލާ / މާލެ އާމިނަތު އަބްދުﷲ މިހަތަރު (04) ދައުވާލިބޭ ފަރާތަކުން ދަރަނިވާ ފައިސާއެއްކަން ޝަރުޢީ އަދި ގާނޫނީ ހަމަތަކުގެމަތިން ޝަރީޢަތަކުން ސާބިތުވާތީވެ ކަނޑައަޅައި،

ބޭނުވުން 269,486/24ރ. (ދުއިލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ނުވަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ އަށްޑިހަ ހައެއް ރުފިޔާ ސައުވީސް ލާރި) ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ދިނުމުގެ ގޮތުން 18 އޮކްޓޫބަރު 2018 އިން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ)

ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި، މިދަރަނި ހަމަޖެއްސުމަށް ދައުވާލިބުނު ހ.ގޭއިމަލަކުވިލާ / މާލެ އާއިޝަތު އަލީދީދީއާއި ހ.ވައިޓްޖޭއިމަލަކު / މާލެ ޖަމީލާ އަލީ ހުސައިނާއި މއ.ބޮނިލާސާ / މާލެ ޒުހުސައިން ހުސައިން އާއި ހ.ގޭއިމަލަކުވިލާ /މާލެ އާމިނަތު އަބްދުﷲ އަށް އަނގައި، ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

<u>އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް:</u>

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ގެ ސިވިލް ނިމިފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޙުކުމާ ހަމަޖެހިލައްވައިގެން ނުވާކަމަށްބުނެ އެ ސިވިލް އިސްތިއުނާފު ކޯޓަށް އެދި ޝަކުވާ މަޖިލިސް ދިރާސާކޮށް ޖަދުވަލުގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އެނުކުތާތަކާ ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވައިފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅުއްވާ؛

4.1 ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ލިބެން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ވަގުތުން ކުރިއަށް ފަރާތްތަކުން ގޮތަށް، މިނިވަން އޮޑިޓަރުން ހަމަ ކުރުމަން ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެ ފައިސާގެ ރިޕޯޓްތަކުން ރަނގަޅުކޮށް ދިރާސާކުރުމަށް ވަރު، ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދޭންޖެހޭ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ނޯޓިސް، އަދި މި ރިޕޯޓު ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ފުރުސަތު ދީފައި ނުވާކަމަށް ހިސާބުކުރުމުގައި ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކޮށްދީފައި ނުވާކަމަށް، ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެކްސްޓެނޑް ފައިސާ ރިޕޯޓްގައި ކިޔާ ފައިސާ އެއްބަސްވުމަށް ނުވާ ފައިސާގެ ބަދަލު ނުކުރުމުން އަދާލަތަށް އިންސާފު ހާސިލުވުމުގައި ނުވާކަމަށް ނުކުތާއެވެ.

4.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/350 ޤަޟިއްޔާއާ ނުގުޅޭ ހާލަތެއްގައި އެޤަޟިއްޔާ ތަޠުބީޤު ކުރެއްވުމަށްފަހު، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވުން ކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ދަޢުވާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެ ދަޢުވާގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި ނިންމި ގޮތް:

5. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިމިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ދަޢުވާގައި ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ގޮތުން، އެ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ކަމުގައިވާ ހ.ގެއިމަންޒިލާ / މާލެ، ޢާއިޝަތު ޒަހީރާ އާއި ހ.ވައިޓްބެއިމަންޒިލް/ މާލެ ޝަމީމާ ޒަކީ ހުސައިން އާއި މއ.އޭނިކާސް / މާލެ ޙުސައިން ހާޝިދުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ. އެ މައްސަލައަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ދީފައިވާ ދަޢުވާ ނަންބަރަކީ 2019/HC-A/41 އެވެ.

6. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/41 އާއި ނަންބަރު 2019/HC-A/40 ދަޢުވާތަކާ މި ދެ ދަޢުވާތަކީވެސް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ދެ މައްސަލަކަމުން، މި ދެ ދަޢުވާވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހިންގިފައިވަނީ، އެއް ބެންޗަކުން ދެ މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުންތައްވެސް ބަލާގޮތުން އެކުއެކީގައި އަޑުއަހުންތައް ބާއްވައިގެންނެވެ.

7. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/41 ދަޢުވާގައި ބެލެވުނު މައްސަލައިގައި، އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތަކުން ފާހަގަ ކުރި ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017

ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ހިންގާފައިވާ އިޖުރާއަތު ގެންދިޔަކަން ބެލުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންތައްތަކެއްވެސް ހިމެނެއެވެ. މި ގޮތުން މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ދައުވާކުރަން ޤާނޫނީ ފުރުޞަތުގައި ޝާމިލު މަޞްލަޙަތު ޙިމާޔަތްކޮށް ދިފާޢުގެ ފުރުޞަތު ކޯޓުން ދޭންވާ ޤަރާރާދާދެއްކުމާއި، އެ މައްސަލައިގައި ދައުވާ ފުރިހަމަކޮށް ޙައްލުކުރުމުގެ މައްސަލަ ވަކިން ބެލުމަށް ތަފާތުކުރާ ކަންތައްތައް ހިމެނޭ ޤަރާރުތަކުގެ ބަޔާނާއި ފާހަގަކުރެވޭ، ނަންބަރު 2019/HC-A/41 ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގައި އެ ޤަޟިއްޔާ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

8. ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/41 ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ބަލައިފާނަމަ، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް، ބާތިލު ޙުކުމެއްކަމަށެވެ.

9. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް، ބާތިލު ޙުކުމެއްކަމަށް ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/41 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވުމުން، ޝަރުޢީ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްވާ ފުރިހަމަ ޙައްލެއް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްސަލަ ބެލުމަކީ މި ޤަޟިއްޔާގެ ދާއިރާއިން ބޭރުގެ ކަމެއް ކަމުގައި ބަލައި ނިންމީމެވެ.

• **ޙުކުމް:**

ދެންފަހު، އިސްލާމް ބާރުދެވޭ ދިރާ ސަރަޙައްދުގެ އެކުއިރިއާ ހުކުމާ ހުށަހެޅި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 730/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ބާތިލުކުރަމުން، ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/41 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، ޝަރުޢީ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްވާ ފުރިހަމަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް މި މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމާމެދު މި ކޯޓުން އިތުރު

ގޮތައް ކަނޑައަޅާން ތަންފީޛުކުރަން މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި އެ ގޮތުގެ މަތީން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް